TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ORQALI FARG‘ONA VA NAMANGAN VILOYATLARINING IJTIMOIY-IQTISODIY BARQARORLIGINI TA’MINLASH

Tayyorladi: Usmonova Sabohat Umid qizi
TDShU 2-kurs amgistranti
Ilmiy rahbar: Tashtayeva Saida Kaxarovna
g.f.n., dotsent

Annotatsiya

Mazkur maqolada turizmni rivojlantirish orqali Farg‘ona va Namangan viloyatlarining ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta’minlash masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida turizmning iqtisodiy va ijtimoiy ta’siri, hududiy iqtisodiyotning diversifikatsiyasi, aholi bandligini oshirish hamda xizmat ko‘rsatish sektorini rivojlantirishdagi o‘rni o‘rganildi. Shuningdek, Ispaniyaning Valensiya mintaqasi va Birlashgan Arab Amirliklarining Sharjah amirligi tajribasi asosida xalqaro amaliyot tahlil qilindi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, turizmni rivojlantirish orqali mintaqalarda iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish, infratuzilmani modernizatsiya qilish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash mumkinligi aniqlandi.

Kalit so‘zlar: turizm industriyasi, ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlik, hududiy rivojlanish, Farg‘ona viloyati, Namangan viloyati, xalqaro tajriba, Valensiya, Sharjah.

Introduction

Hozirgi sharoitda turizm industriyasini rivojlantirish nafaqat iqtisodiy o‘sishni ta’minlash, balki mintaqalarning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini mustahkamlashning

muhim omillaridan biri sifatida qaralmoqda. Turizm sohasi hududlarda yangi ish o‘rinlarini yaratish, aholi daromadlarini oshirish, infratuzilmani rivojlantirish hamda xizmat ko‘rsatish sektorini kengaytirish orqali kompleks ijtimoiy-iqtisodiy ta’sir ko‘rsatadi.

Farg‘ona va Namangan viloyatlarida turizmni rivojlantirish orqali hududiy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash hamda mahalliy resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlari kengaymoqda. Shu bilan birga, turizm sohasi ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashda ham muhim ahamiyat kasb etib, aholining bandligini oshirish va turmush darajasini yaxshilashga xizmat qiladi.

O‘zbekiston Respublikasida turizm sohasini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Xususan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-yanvardagi PF-5611-son Farmonida turizmni iqtisodiyotning strategik tarmoqlaridan biriga aylantirish, hududlarning turistik salohiyatidan samarali foydalanish hamda yangi ish o‘rinlari yaratish asosiy vazifalar sifatida qayd etilgan.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi turizmni rivojlantirish orqali Farg‘ona va Namangan viloyatlarining ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta’minlash imkoniyatlarini ilmiy jihatdan tahlil qilish va xalqaro tajribalar asosida amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Methods

Tadqiqot davomida statistik, tahliliy, qiyosiy va tizimli yondashuv usullaridan foydalanildi. Turizmning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishga ta’sirini baholashda

O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi ma’lumotlari, normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy maqolalar va xalqaro tashkilotlar hisobotlari asos qilib olindi.

Tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi:

- turizmning iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligini statistik tahlil qilish;
- Farg‘ona va Namangan viloyatlarining turizm salohiyatini baholash;
- Valensiya va Sharjah hududlari tajribasini qiyosiy o‘rganish;
- turizm infratuzilmasi va xizmatlar sektorining rivojlanish darajasini tahlil qilish;
- turizmning hududiy bandlik va daromadlarga ta’sirini aniqlash.

Shuningdek, tadqiqot davomida xalqaro tajriba asosida turizmni rivojlantirishning samarali mexanizmlari o‘rganildi.

Results

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, turizmni rivojlantirish Farg‘ona va Namangan viloyatlarining ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta’minlashda muhim omil hisoblanadi.

Birinchidan, turizm infratuzilmasining rivojlanishi hududlarda yangi ish o‘rinlarining yaratilishiga xizmat qilmoqda. Mehmonxonalar, transport xizmatlari, umumiy ovqatlanish shoxobchalari va servis obyektlarining kengayishi aholi bandligini oshirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda.

Ikkinchidan, turizmning rivojlanishi hududiy iqtisodiyotning diversifikatsiyasini kuchaytirmoqda. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari faoliyati faollashib, ayniqsa hunarmandchilik, milliy mahsulotlar ishlab chiqarish va savdo sohalari rivojlanmoqda.

Uchinchidan, turizmning ijtimoiy ta’siri ham muhim ahamiyatga ega ekanligi

aniqlandi. Turizm orqali ijtimoiy infratuzilma yaxshilanib, aholining madaniy saviyasi oshmoqda va xalqaro madaniy aloqalar kengaymoqda.

Tadqiqot davomida xalqaro tajriba ham tahlil qilindi. Xususan, Ispaniyaning Valensiya mintaqasi va BAAning Sharjah amirligi tajribasi turizmni rivojlantirishda hududiy resurslarga tayangan holda kompleks yondashuvning samaradorligini ko‘rsatdi.

Valensiya tajribasida gastronomik, madaniy va ekoturizm yo‘nalishlarining uyg‘un rivojlanishi turistlar oqimini yil davomida barqaror saqlash imkonini bergan. Sharjah amirligida esa madaniy meros va hunarmandchilikni turizm bilan integratsiya qilish orqali hudud iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga erishilgan.

Tahlillar natijasida Farg‘ona va Namangan viloyatlarida ham hunarmandchilik, milliy madaniyat va tabiiy resurslarga tayangan holda turizmni rivojlantirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirish mumkinligi aniqlandi.

Discussion

Turizmni rivojlantirish orqali mintaqaning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta’minlash masalasi bugungi kunda dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, turizm sohasi iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish bilan birga, hududlarda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi.

Farg‘ona va Namangan viloyatlarida turizmning rivojlanishi avvalo aholi bandligini oshirish orqali namoyon bo‘lmoqda. Turizm infratuzilmasining kengayishi, mehmonxona va servis xizmatlarining rivojlanishi natijasida yangi ish o‘rinlari yaratilmoqda. Bu esa aholi daromadlarining ortishi va turmush darajasining yaxshilanishiga olib kelmoqda.

Turizmning hududiy iqtisodiyotga ta’siri xizmat ko‘rsatish sohasining kengayishi orqali ham namoyon bo‘ladi. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari faoliyati faollashib, hunarmandchilik va milliy mahsulotlar ishlab chiqarish turizm bilan integratsiyalashmoqda.

Xalqaro tajriba tahlili shuni ko‘rsatdiki, turizmni samarali rivojlantirish uchun kompleks yondashuv muhim hisoblanadi. Xususan, Ispaniyaning Valensiya mintaqasida gastronomik, madaniy va ekoturizm yo‘nalishlari uyg‘un holda rivojlantirilgan bo‘lib, bu turistlar oqimini barqaror saqlash imkonini bergan.

Sharjah amirligi tajribasida esa madaniy meros, hunarmandchilik va kichik biznesni turizm bilan integratsiya qilish orqali hududning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga erishilgan. Ushbu tajribalar Farg‘ona va Namangan viloyatlarida ham muvaffaqiyatli qo‘llanishi mumkin.

Shuningdek, infratuzilmani modernizatsiya qilish va transport-logistika tizimini rivojlantirish turizm oqimini oshirishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Yo‘l-transport tarmoqlarining yaxshilanishi, zamonaviy mehmonxonalar va dam olish maskanlarining tashkil etilishi hududning turistik jozibadorligini oshiradi.

Raqamli texnologiyalarni joriy etish ham turizmni rivojlantirishning muhim yo‘nalishlaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Onlayn bronlash tizimlari, mobil ilovalar va raqamli marketing vositalari turistlarga qulaylik yaratish bilan birga, hududiy turizm brendini shakllantirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, turizmni rivojlantirish orqali iqtisodiy o‘sish, ijtimoiy barqarorlik va infratuzilma rivoji o‘zaro uyg‘un holda shakllanadi. Bu esa Farg‘ona va Namangan viloyatlarining turizm salohiyatidan samarali foydalanish va ularning barqaror rivojlanishini ta’minlash imkonini beradi. □filecite□turn2file0□

Conclusion

Xulosa qilib aytganda, turizmni rivojlantirish Farg‘ona va Namangan viloyatlarining ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta’minlashda strategik ahamiyatga ega.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, turizm sohasi hududlarda yangi ish o‘rinlarini yaratish, xizmat ko‘rsatish sektorini kengaytirish, kichik biznes va hunarmandchilik faoliyatini rivojlantirish orqali iqtisodiy o‘sishga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Shu bilan birga, turizmning rivojlanishi ijtimoiy infratuzilmaning yaxshilanishiga, madaniy aloqalarning kengayishiga va aholi turmush darajasining oshishiga xizmat qiladi.

Valensiya va Sharjah tajribasi asosida olib borilgan tahlillar turizmni rivojlantirishda infratuzilmani modernizatsiya qilish, hududiy brendingni shakllantirish, xizmatlar sifatini oshirish va innovatsion yondashuvlarni joriy etish muhim ekanligini ko‘rsatdi.

Mazkur yo‘nalishlarni Farg‘ona va Namangan viloyatlarida amaliyotga joriy etish orqali mintaqaning turistik salohiyatidan samarali foydalanish, iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash hamda hududning xalqaro turizm bozoridagi raqobatbardoshligini oshirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-yanvardagi PF-5611-son Farmoni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi statistik ma’lumotlari. – Toshkent, 2024.
3. Sharipov Q. Turizm iqtisodiyoti va hududiy rivojlanish. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021.
4. Axmedov B. Turizm infratuzilmasi va iqtisodiy samaradorlik. – Toshkent, 2020.

5. UNWTO Tourism Highlights. Madrid: World Tourism Organization, 2023.
6. Ismoilov R. Turizm industriyasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2022.
7. Karimov S. Hududiy turizmni rivojlantirishning zamonaviy yo‘nalishlari // Turizm va servis ilmiy jurnali. – 2021.
8. Spain Tourism Statistics Report. Madrid, 2024.
9. UAE Tourism Development Report. Abu Dhabi, 2023.
10. Yo‘ldoshev A. Turizm marketingi va hududiy brending. – Toshkent: Fan, 2022.